

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ № 11

София, 7 ноември 2000 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Христо Данов

Членове: Живко Сталев

Неделчо Беронов

Васил Гоцев

Людмил Нейков

Димитър Гочев

Румен Янков

Стефанка Стоянова

Иван Григоров

Тодор Тодоров

Георги Марков

Маргарита Златарева

при участието на секретар-протоколита Енита Еникова разгледа в закрито заседание на 7 ноември 2000 г. конституционно дело № 13/2000 г., докладвано от съдията Георги Марков.

Делото е образувано на 28. 07. 2000 г. по искане на 56 народни представители от XXXVIII Народно събрание за установяване противоконституционността на решението на парламента от 27 юли 2000 г./ДВ, бр. 63/2000 г./, с което се освобождава Благовест Христов Сендов от поста заместник-председател на Народното събрание. Поддържа се, че решението противоречи на принципа на правовата държава – чл.4, ал.1 от основния закон, тъй като е постановено в нарушение на Правилника за организацията и дейността на Народното събрание /ПОДНС/, както и на чл.37, ал.1, чл.38, чл.39 и чл.68 от Конституцията.

С определение от 20 септември 2000 г. искането е допуснато за разглеждане по същество. Със същото определение като заинтересувани страни по делото са конституирани Народното събрание и Благовест Христов Сендов, които са представили писмени становища.

В становището на парламента се посочва, че заемането на длъжността заместник-председател на Народното събрание не е конституционно гарантирано право на народните представители. Въпросът, както за избирането, така и за освобождаването на заместник-председателя на парламента не може да се обсъжда по същество от Конституционния съд, който може само да проверява конституционносъобразността на ПОДНС.

Благовест Христов Сендов в становището си счита, че липсва системно нарушаване на ПОДНС, което единствено би било основание за предсрочно прекратяване на мандата на заместник-председателя на парламента. Поради това, че е освободен в разрез с ПОДНС, той е на мнение, че е нарушен принципа на правовата държава – чл.4, ал.1 от Конституцията. Поддържа се също така, че са нарушени чл.38 и 39 от Конституцията, според които никой не може да бъде преследван или ограничаван в правата си поради своите убеждения и всеки има право да изразява мнение и да го разпространява чрез слово – писмено или устно. Изтъква се, че е нарушен и чл.77, ал.2 от основния закон.

Конституционният съд след преценка на доводите, изтъкнати в искането и становищата на заинтересуваните страни, както и на представените по делото доказателства приема следното:

В Конституцията не са установени основанията за предсрочно прекратяване на мандата на председателя на парламента и неговите заместници. Основният закон в чл.73 е предвидил възможността прекратяването на техните правомощия да се реши нормативно от

Народното събрание в правилника за неговата организация и дейност – Решение № 16/1992 г. по к.д. № 25/1992 г.

Преценката за конституционност на атакуваното решение на парламента съгласно чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията обаче може да бъде дадена единствено с оглед на това, дали са нарушени конституционни разпоредби, а не и Правилникът за организацията и дейността на Народното събрание, който няма ранг на основния закон. В този смисъл е и трайната практика на Конституционния съд /Решение № 3/1991 г. по к.д. № 17/1991 г.; Решение № 5/1998 г. по к.д. № 2/1998 г.; Решение № 7/1998 г. по к.д. № 5/1998 г.; Решение № 1/1999 г. по к.д. № 34/1998 г. и др./. С оглед на това, дори и Народното събрание със своето решение за освобождаване на Благовест Христов Сендов от поста заместник-председател на парламента да е нарушило чл.5, ал.1, т.3 ПОДНС, това нарушение не може да бъде основание за неговата противоконституционност. /Въпросната разпоредба предвижда, че председателят и заместник-председателите на Народното събрание могат да бъдат предсрочно освободени, само когато е налице обективна невъзможност за изпълнение на задълженията, или системно нарушаване на правата и задълженията в рамките на тяхната компетентност/.

Следва да се има предвид и чл.76, ал.3 от Конституцията, който овластява Народното събрание да избира свои председател и заместник-председатели. Това е суверенно право на парламента и въпрос на политическа воля и целесъобразност, която не може да бъде контролирана от Конституционния съд. В тази разпоредба имплицитно се съдържа и възможността Народното събрание да освободи председателя и заместник-председателите, които е избрало. Очевидно при липса на други конституционни разпоредби в случая, който дава мандат по политическа преценка той може и да го отнеме на същото основание. / Именно поради това, че Конституционният съд не

може да преценява по същество поведението на Благовест Христов Сендов и мотивите на парламента за неговото отстраняване, а въпроса е чисто правен, делото не бе разгледано в открито заседание/.

С оглед на изложеното и на основание чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията, Конституционният съд

Р Е Ш И :

Отхвърля искането на 56 народни представители от XXXVIII Народно събрание за установяване противоконституционността на решението на парламента от 27 юли 2000 г. /ДВ, бр.63/2000 г./, с което се освобождава Благовест Христов Сендов от поста заместник-председател на Народното събрание.

Председател:

Христо Данов